

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«_____» _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності
освітньої програми

022 Дизайн

Дизайн

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

Розробник:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1,5	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	45
Аудиторні	22	22
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	21
Форма семестрового контролю		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності, оволодіння образотворчою грамотою, удосконалення творчих здібностей студентів засобами акварельного живопису.

Завдання курсу: навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії живопису, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в техніці акварельного живопису; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих завдань.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- володіти знаннями та практичними навичками з дисципліни «Живопис» та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- організовувати власну образотворчу діяльність, обирати типові методи та засоби виконання професійних задач, оцінювати їх ефективність та якість;
- вивчати передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі образотворчого мистецтва з метою використання його в практичній діяльності;
- нестереотипне художньо-образне мислення, уява, художньо-образні якості зорового сприйняття та спостережливості тощо;
- вміти виконувати ескізи з використанням різноманітних художніх засобів та прийомів;
- використовувати живописні матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
- виконувати зображення людини та оточуюче предметно-просторове середовище засобами академічного рисунку та живопису;
- володіти класичними образотворчими та технічними прийомами, матеріалами та засобами;
- визначення основних і додаткових кольорів, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення кольорової характеристики предметів в живописі;
- дотримуватись послідовності в роботі над зображенням та відтворювати цілісність зображення на завершальній стадії роботи;
- використання законів повітряної перспективи та усвідомлювати логіку формотворення за допомогою світлотіні, кольору та його тепло-холодних властивостей;
- створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою живописної плями при виконанні дизайнерських проектів;
- володіти технічною свободою і розкутістю виконання за умовою міцної живописно-конструктивної побудови;
- знаходити художні специфічні засоби, нові образно-пластичні рішення для кожної конкретної задачі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції і	Семін.	Практ.	Індивід.
Змістовий модуль 1. Живопис складних гіпсових форм					
1. Методика роботи над зображенням гіпсових форм в живопису	9	2			7
2. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою	17			10	7
3. Виконання натюрморту з гіпсовою головою людини	17			10	7
Модульний контроль	2				
Разом	45	2		20	21
Змістовий модуль 2. Живопис гіпсової голови людини					
4. Особливості в роботі над зображенням гіпсової голови людини	9	2			7
5. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою	17			10	7
6. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою	17			10	7
Модульний контроль	2				
Разом	45	2		20	21
Разом за 3 семестр	45	2		20	21
Разом за 4 семестр	45	2		20	21
Підготовка та проходження контрольних заходів					
Усього годин	90*	4		40	42

*із врахування МКР 4 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Живопис складних гіпсових форм

Змістовий модуль 1. Живопис складних гіпсових форм

Лекція 1. Методика роботи над зображенням гіпсових форм в живопису (2 год.)

Значення рисунку та живопису гіпсових форм для майбутнього художника, дизайнера. Пропорції та канони в зображенні гіпсових форм голови людини. Особливості кольорових співвідношень складних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки живопису.

Основні поняття теми: живопис, акварель, техніка, лінійна перспектива, пропорції. [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою (10 год.)

Практична робота 2. Виконання натюрморту з гіпсовою головою людини (10 год.)

Змістовий модуль 2. Живопис гіпсової голови людини

Лекція 2. Особливості в роботі над зображенням гіпсової голови людини (2 год.)

Особливості побудови складних гіпсових форм – голови людини. Пропорції та канони в зображенні гіпсової голови людини. Особливості кольорових співвідношень складних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки живопису – лесування, alarçima, живопис по зволоженому паперу.

Основні поняття теми: живопис, акварель, техніка, канон, пропорції [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 4. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою (10 год.)

Практична робота 5. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою (10 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Живопис складних гіпсових форм

Практична робота 1. Виконання натюрморту з гіпсовою маскою (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 2. Виконання натюрморту з гіпсовою Головою людини (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Змістовий модуль 2. Живопис гіпсової голови людини

Тема 4. Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту

2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Тема 5. Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1				
Відвідування практичних занять	1	20	20	20	20
Робота на семінарському занятті	10				

Робота на практичному занятті	10	2	40	2	40
Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	101	-	101
Максимальна кількість балів: 202					
Розрахунок коефіцієнта: 2,02					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Живопис складних гіпсових форм

Самостійна робота 1. Виконання серії начерків та етюдів фігур у різних ракурсах. Начерки верхніх та нижніх кінцівок людини

Самостійна робота 2. Виконання складного тематичного натюрморту

Самостійна робота 3. Виконання стилізованого тематичного натюрморту

Змістовий модуль 2. Живопис гіпсової голови людини

Самостійна робота 4. Виконання серії етюдів портретів людей різного віку та статі з натури

Самостійна робота 5. Стилізація аудиторної постановки

Самостійна робота 6. Виконання автопортрету

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виконання серії начерків та етюдів фігур у різних ракурсах Начерки верхніх та нижніх кінцівок людини	7	5
2	Виконання складного тематичного натюрморту	7	5
3	Виконання стилізації тематичного натюрморту	7	5
4	Виконання серії етюдів портретів людей різного віку та статі з натури	7	5
5	Стилізація аудиторної постановки	7	5
6	Виконання автопортрету	7	5
	Разом	42	30

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма проведення: практична
Максимальна кількість балів: 25 балів

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
Відмінно	A	90-100
Дуже добре	B	82-89
Добре	C	75-81
Задовільно	D	69-74
Достатньо	E	60-68
Незадовільно	Fx	35-59
	F	0-34

7. Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» III курс

Разом 90 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 40 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
Модулі	Змістовий модуль I										Змістовий модуль II									
Назва модуля	Живопис складних гіпсових форм										Живопис гіпсової голови людини									
Лекції	1										2									
Дати																				
Теми лекцій	Методика роботи над зображенням анатомічних форм в живопису										Особливості в роботі над зображенням гіпсової голови людини									
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з гіпсовою маскою					Виконання натюрморту з гіпсовою головою людини					Виконання натюрморту з жіночою гіпсовою головою					Виконання натюрморту з чоловічою гіпсовою головою				
Самостійна робота	Виконання серії начерків та етюдів фігур у різних ракурсах. Начерки верхніх та нижніх кінцівок людини			Виконання складного тематичного натюрморту			Виконання стилізації тематичного натюрморту			Виконання серії етюдів портретів людей різного віку та статі з натури			Стилізація аудиторної постановки			Виконання автопортрету				
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд										Підсумковий семестровий контроль – перегляд									
Підсумковий контроль																				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. *Кириченко М.А. Кириченко І.М.* Основи образотворчої графоти. - К., «Вища школа», 2002.
2. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
3. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
4. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015
5. *Шпак В.О.* Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. – Київ, 2013. – 256 с.: іл.

Додаткова література:

6. Антонович Є.А., Василишин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
7. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014
8. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012.
9. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М.Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
- 10.Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>